

ANTERO TAKKALA

Suomalainen laskuvarjohyppyveteraani

Haastattelu 12.5., 14.5. ja 24.5.2009, Vantaalla.

Haastattelija Eero Kausalainen

Antero saapui Kanadasta Lontoon kautta Suomeen 12.5.2009. Suomessa on ohjelmassa mm. vanhojen tuttujen (sissikerho, sukulaisia, hyppääjiä) tapaamista, osallistuminen AOK 11 kurssijuhlaan Kauhavalla ja ampumavalmennusasioita.

Miten "hurahdit" laskuvarjohommiin?

Olin muuttanut vuonna 1960 maaliskuussa IBM:lle töihin Helsinkiin, jolloin satuin huomaamaan lehti-ilmoituksen laskuvarjokerhon perustamisesta. Niinpä sitten osallistui SLK:n perustavaan kokoukseen, joka pidettiin muutaman korttelin pääasiassa silloisesta asuinpaikastani. Taustalla oli kiinnostus ilmailuun. Olin 1958 – 1959 AOK 11:ssä (Aliupseeriohjaajakurssi 11) Kauhavalla.

Kerhon perustamisen jälkeen opettelimme pakkaamaan laskuvarjoja ja kaatumaan **Kavo Laurilan** ja **Kalle Hakamaan** opetuksessa. Kävimme myös Utissa LjK:n hyppytornissa harjoittelemassa. Samoihin aikoihin liityin Helsingissä toimivaan Sissikerhoon, koska fyysinen kuntoni oli silloin helvetin hyvä ja tämän tyyppinen aktiviteetti kiinnosti. Olin tällöin 22 vuotias (* 1938).

Kavo oli tässä vaiheessa käynyt USA:ssa ja Ranskassa hyppykursseilla ja sai tätä kautta hyppymestarin pätevyyden Ranskassa (Biscarosse). Hyppymestarikokeeseen kuului mm. hyppypaikan määrittäminen, joka katsottiin keskeiseksi taidoksi. Samoin varusteiden tarkistus ja laskuvarjon pakkaaminen katsottiin tärkeiksi hyppymestarin osattavaksi katsottavista asioista.

Biscarosse oli Ranskan valtion virallinen hyppymestareiden koulutuskeskus. Muualle ei Ranskassa hyppymestareita koulutettu.

Ensimmäiset siviilihypyt hypättiin syksyllä 1962. Hyppymestarina oli Kavo Laurila. Ensimmäinen hyppääjä oli **Onni Kuusisto** ja toisena olin itse. Hypyt tapahtuivat Cessna 170 lentokoneesta, jonka omistivat Vainikaisen veljekset. He – Ainakin **Aulis Vainikainen** – ohjasi konetta.

Miten jatkoit harrastusta tämän jälkeen?

Tämän jälkeen tuli talvi, jolloin lähdin IBM:n kurssille Saksaan. Kurssin jälkeen ostin auton ja ajoin Ranskaan, jonne tulivat Suomesta **Pentti Mäkelä**, **Pekka Vainio**, **Lepistö** ja Onni Kuusisto. Tapasimme Pariisissa, josta siirryimme Pigallen kautta Biscarosseen. Siellä kävimme hyppykurssin, joka kesti noin kolme viikkoa. Kaikki pääsivät kurssin aikana itselaukaisuhyppyihin, muistaakseni noin kymmensekuntisiin vapaisiin.

Biscarossen ruokatarjoiluun liittyi oleellisesti – Ranskassa kun oltiin – ruokajuomana punaviini. Sitä eivät suomalaiset kuitenkaan juoneet keskellä päivää, vaan viinit säästettiin suotuisampaan ajankohtaan. Kun sitten oli viikonloppuvapaa, oli perjantaina käytettävissä 12 pulloa. Joltakin saattoi sitten puuttua aurinkolasista linssi ja oli muutenkin mukavaa. Linssin puuttuminen aiheutti hirveän pääsäryn itse kullekin.

Hyppykoneena oli Stamp, joka oli kaksitasoinen Stieglizin tyyppinen avo-ohjaamoinen kone. Suomeen päästyämme suoritimme Kavolle hyppymestarinäytteen, jonka jälkeen sain Onnin kanssa hyppymestarin oikeudet. Näytteeseen kuului pakkaustaidon näyte, varusteiden tarkastus ja ensimmäisen hyppääjän pudotus. Kavo oli koneessa valvomassa suoritusta.

Hyppymestarioikeuksien saamisen jälkeen jatkoin toimintaa pitämällä SLK:n hyppykursseja. Hypyt tapahtuivat Lentohuolto Oy:stä vuokratuilla koneilla. Tässä vaiheessa oppilaita alkoi tulla lisää ja kerhon hyppymäärät alkoivat kasvaa nopeasti.

Toimintaa kuului nopea kasvu, mitä muuta tapahtui oppilaskoulutuksen lisäksi?

Osa Helsingissä toimineista (ja Ranskassa hyppykurssilla käyneistä) alkoi käynnistää hyppytoimintaa Utissa 1963 ja sen jälkeen. Vuonna 1963 Biscarossessa tulon jälkeen kerhossa oli hyvin aktiivista toimintaa

Vuodesta 1964 alkaen kerhon ohjelmaan kuului myös näytöshyppyjä. Ensimmäinen oli Lohjanjärven jäälle 4.2.1962. Tämä oli Kavon ensimmäinen itseaukaisuhyppy. Toinen kerhon näytöshyppy oli Seutulassa 16.9.1962. Kavon hyppäsi Pentti Mäkelän kanssa. Maassa hyppääjiä haastateltiin tiedotusvälineisiin. Olipa haastattelijana myös paikalla tasavallan presidentti **Urho Kekkonen**. Hän tiedusteli hyppääjiltä laskuvarjohyppääjän pelkotiloista.

Suomen Punainen Risti - laskuvarjourheilijat

1960 – luvun loppupuolella kaikissa Helsingin alueella pidetyissä SPR:n katastrofiharjoituksissa, erityisesti Etelä-Helsingin piirin organisoimissa, oli mukana paljon SLK:n jäseniä, jotka olivat mukana myös SPR:n toiminnassa. Niinpä näissä valmiusharjoituksissa nähtiin paljon SLK:n verrattelypuvuissa esiintyviä toimijoita – sekä uhreina että pelastajina. Myös eräissä muissa laskuvarjokerhoissa (ULK, OLK) oli vastaavanlaista toimintaa, jossa laskuvarjohyppääjät olivat osa pelastuspalvelujärjestelmää.

Helsingin alueella oli harjoituksia muun muassa Hälvälässä, Lohjalla ja Kirkkonummella. Näihin harjoituksiin liittyi usein laskuvarjohyppyjä ja Porkkalassa myös uhrin pelastaminen kalliojyrkänteeltä. Eräät hyppääjät olivat neuvotelleet SPR:n kanssa, että SPR vastaisi neljän laskuvarjohyppääjän varusteiden ja yhden lentokoneen (suuruusluokka Cessna 182) kustannuksista. Lisäksi hyppääjien olisi pitänyt saada SPR:n toimistosta koulutustiloja käyttöönsä. Tätä vastaan laskuvarjohyppääjät olisivat olleet valmiita osallistumaan SPR:n harjoituksiin ja pelastuspalvelutoiminnan markkinointiin joka puolella Suomea.

Mutta: SLK:n johto kuitenkin katsoi, että ”... *me olemme laskuvarjokerho, emme punainen risti.*” Tähän tyrehdyi tämä erinomainen laskuvarjourheilun markkinointi mahdollisuus, jossa kaikista kustannuksista olisi vastannut SPR. Sen vuoksi astuin syrjään kaikista komiteoista laskuvarjourheilun parissa.

Antero kilpailijana ja valmentajana

Vuonna 1965 kiinnostuin kilpailuhyppäämisestä. Olin hyppyreissulla Ranskassa yhteensä noin neljä kuukautta. Tänä aikana oli eri hyppykeskuksissa: Chalon-Sur Saone'ssa kolmeviikkoa, Limogessa kolme viikkoa, kaksi kuukautta Biscarossessa ja kolme viikkoa uudelleen Chalon-Sur Saone'ssa.

Lähdin reissuun heinäkuun alussa ja tulin takaisin lokakuun lopussa. Hyppyjä kertyi runsaasti, muistini mukaan 105 hyppyä. Olin ainoa hyppääjä, joka sai pakata hyppymestarin varjon ilman erityistarkastuksia. Sain myös hypätä trampoliinilla ilman varmistuksia (varohenkilöitä), mikä oli poikkeuksellista.

Biscarossessa pääsin hyppäämään Ranskan maajoukkueen mukana Turbo-Porterista kolmesta kilometristä. Siinä oli mahdollista tehdä kaksi sarjaa samalla hypyllä. erään kerran olimme nousussa kolmeen kilometriin. Olin koneessa istumassa, kun huomasin silmäkulmassani vilahtavan jotakin, en tiennyt mitä. Kun tulin alas, kaikki olivat hepulissa maalialueella.

Ihmeteltiin, missä oli kämppäkaverini Henry. Hän oli saanut vatsakrampin ja laukaissut varavarjonsa aivan viime tingassa. Hän iskeytyi suohon kaulaansa myöten. Häntä ei ilmeisesti olisi heti löydetty, mutta osasin kertoa, missä olin nähnyt valkoisen vilahduksen – ilmeisesti Henryn varavarjon.

Toinen tapahtuma sattui Chalon-Sur Saonessa lokakuussa. Hyppymestari **Bernard**'in kanssa hypättiin 3500 metristä liukuharjoitus. Hän kehoitti seuraamaan. 3200 metrin korkeudessa menimme pilveen. Näin vain hänen kenkensä edessäni. 1200 metrissä tulimme pilven alle. Minä menin maaliristille, mutta Bernard jäi ulos, koska hän ei huomannut että tuulen suunta oli muuttunut. Aukaisin itse korkeammalla, jolloin pääsin maaliin, mutta Bernard jäi vajaaksi. (Tässä kohdassa Anterolta pääsi vieläkin vahingoniloinen nauru). Liukutesti kuitenkin hyväksyttiin.

Limogessa minulla oli tilaisuus osallistua näytöshyppyyn, joka tapahtui yli kuuden tunnin lentomatkan päässä hyppykeskuksesta. Koneella laskeutumien jälkeen kaikilla oli hirvittävä pissahätä. Asetuimme koneen ympärille selkä yleisöön päin ja pissasimme joukolla – mukaan lukien naispuolinen hyppymestari Michelle. Tämän jälkeen hypättiin näytös. Katselin tarkkaan, missä streamer heitettiin ja mihin se tipahti. Hypättiin no-contact relatiivi: lennettiin yhteen ja purettiin muodostelma. Alastulossa ainoastaan Antero tuli yleisön eteen, koska avasin 900 metrissä. Koska hyppypaikka oli väärä, muut jäivät vajaaksi. oli mahtavaa olla suomalaisen.

Ranskan matkalla tuli hypättyä päivittäin ja korkealta. Jokainen hyppy arvosteltiin. Huomattavan hyppymäärän ansiosta tämä oli todella tehokasta harjoitusta, jollaista ei olisi Suomessa voinut saada missään. Tämä antoi myös perusteita valmennusoppien hankkimiselle, koska saatoin seurata läheltä ranskalaisten huippuvalmentajien toimintaa. Harjoitus oli myös kokonaisvaltaista siten, että jokainen taitohyppy päättyi tarkkuushyppyyn.

Koulutukseen kuului myös paljon luentoja aerodynamiikasta, sääopista, lentomääräyksistä, fysiologiasta ja psykologiasta. Teoriat oli hallittava, muuten ei ollut asiaa hyppymestariksi.

On todettava, että suomalaiset laskuvarjohyppääjät olivat ensimmäiset suomalaiset huippu-urheilijat, jotka hakivat ammattimaista valmennusta ulkomailta. Tähän aikaan ei näissä hyppykeskuksissa vielä näkynyt suomalaisten lisäksi muita ulkomaalaisia. Tämä valmentautumismahdollisuus Ranskan valtion tukemissa ja omistamissa hyppykeskuksissa oli yksinomaan Kavon Laurilan ansiota. Hän pystyi omien aikaisempien käyntiensä perusteella luotujen suhteiden ja hankkimiansa osoitteiden avulla järjestämään vierailumahdollisuudet ja edulliset hyppymahdollisuudet myös muilla suomalaisille hyppääjille.

Täältä sai myös harjoitella trampoliinilla, joka oli erinomainen välinen ilmalennon ja volttien harjoitteluun. Koko vartalon lihaksia sai hyvin harjoitettua. Näiden kokemusten perusteella hankittiin myöhemmin myös SLK:lle trampoliini. Se ostettiin käytettynä **Pertti "Spede" Pasaselta** ja **Simo Salmiselta**. Välinettä käytettiin paljon vartalon hallintaharjoituksiin myös oppilaille.

SLK:n valmennusporukka kävi myöhemmin paljon yliopiston jumppasalilla peruskuntoharjoituksissa. Kiipeilyköyden avulla harjoiteltiin tarkkuuslaskua siten, että kaveri heitti pläkin maahan ja toisen piti heilauttaa itsensä köydellä alas, jolloin yritettiin vauhdissa kurottua osumaan pläkään.

Henkilökohtaiseen valmentautumiseen liittyi ankara kuntoharjoittelu. Kävin treenaamassa jopa neljätoista kertaa viikossa. Lajeina olivat voimaharjoittelu, pikajuoksu, jiu-jitsu, laskuvarjohyppy ja erätaitokilpailut. Juoksin muun harjoituksen lomassa pikajuoksuharjoitteita, joilla jälkeensä tarkasteltaessa totesin juosseeni lähes maailmanennätysvauhtia.

Ranskan matkoilta saadun vankan pohjan ansiosta olin alkuvuosina pitkään kaikissa virallisissa ja epävirallisissa SM-kilpailuissa palkintosijoilla. Muistaakseni minulla on kuusitoista SM – tai PM -mitalia tarkkuus- ja taitohyppyissä ja myös Para-Ski'ssa.

Oma laskuvarjokilpailu-urani alkoi ensimmäisissä järjestäytyneen laskuvarjourheilun piirissä pidetyissä kilpailuissa Malmin kentällä (24.11.1963). Ilmailu-lehden (12/63) voitoin nämä kilpailut, toisena oli Kavon Laurila, kolmantena **Eero "Kustu" Ylinen**, neljäntenä **Jussi Kiuas** ja viidentenä **Leila Hyytiäinen**. Tämän jälkeen osallistuin lähes kaikkiin SM – kilpailuihin vuoteen 1978 saakka. Kilpailu-urani liittyi myös maajoukkueen

jäsennyksiä PM – ja MM – tasoilla. Laskuvarjourheilussa kilpailulajini ovat olleet taito- ja tarkkuushyppy, mukaan lukien joukkuetarkkuus, sekä Para-Ski.

Laskuvarjourheilun rinnalla aloin harrastaa pistooliammuntaa jo 1960 – luvun alkupuolelta saakka. Osallistuin reserviläisten SM – kilpailuissa sekä myös yleisissä pistooliammunnan SM – kilpailuissa. Reserviläisammunnoissa oli piirinmestaruustasolla. Laskuvarjourheiluharrastukseni käytännössä päättyi Kanadaan muuttooni elokuussa 1978. Ampumaharrastustani sen sijaan jatkoin Kanadassa osallistumalla ensimmäisen kerran Kanadan mestaruuskilpailuihin. Vuonna 1981, Kanadan mestaruuskilpailujen aikana, Ontarion pistooliammupajat halusivat minut valmentajakseen.

MM – kilpailut 1966, Leipzig, DDR

MM – kisajoukkueemme johtaja oli **Erik Savolainen**, joka oli todella hyvä tehtävässään. Hän hoiti varustehankinnat ja järjestelyt erittäin hienosti. Kisa-asut saatiin kaikki sponsoreilta, Erik hoiti. Tässä joukkueessa olivat mukana **Jorma ”Lipi” Mali**, **Harri ”Kitu” Toivonen**, Antero Takkala, **Risto Valta** ja Eero Ylinen. Kyseessä olivat ensimmäiset laskuvarjourheilun MM – kilpailut, joihin Suomi osallistui.

Tässä kilpailussa ei vielä merkittävästi menestytty. Hyppäsin kuitenkin eniten nolla-nollia, kuin koskaan aikaisemmin. Olin henkilökohtaisessa tarkkuudessa sijaluvulla 18, Mali 43., Ylinen 49., Valta 50. ja Toivonen 66.

Kilpailujen avajaislentonäytöksessä oli yli 200.000 katsojaa. Päivittäin oli paikalla katsojia bussilasteittain.

Unkarissa ja vähän muuallakin

Edellä kerrotusta kisamatkasta ja siellä solmituista suhteista oli seurauksia. Lipi ja Antero matkustivat Budapestin kautta Begesabaan, jossa pidettiin Unkarin mestaruuskilpailut. Matka tapahtui Suomen Urheiluliiton suosiollisella tuella, koska yleisurheilun EM - kilpailut sattuivat olemaan samanaikaisesti Unkarissa. Tuen järjestämisessä oli **Jukka Uunila** avainasemassa.

Merkittävä tuki oli myös unkarilaisten maksama päiväraha: piti hän urheilijalle maksaa päivärahat. Ne maksettiin US. dollareissa, mikä oli tosi kovaa tavaraa siihen aikaan.

Begesabassa hypättiin kisat, henkilökohtainen ja joukkuetarkkuus. Suomi ei ollut palkinnoilla, mutta tarkempia tuloksia en muista. Kisojen viimeisenä päivänä oli tarkoitus tehdä relatiivihyppy neljästä kilometristä. Hyppykoneena oli kaksi An-2 konetta, en kuitenkaan muista kuinka monta hypääjää yritykseen osallistui.

Kisamajoitus oli vaatimatonta tasoa: paikkana oli talli, jossa oli ikkuna-aukot, mutta ei ikkunoita. Kylmän sään vuoksi ei tullut paljon nukuttua – mitään makuupusseja ei ollut. Tuli tosi räkätauti. Edellä kerrotun vuoksi relatiivihypystä tuli tosi tuskaisa kokemus. Kovan nuhan vuoksi tuntui siltä, että silmät lähtevät päästä. Jouduin keskeyttämään relatiiviyrityksen ja ajamaan muista sivuun. Räkää tuli valtaisasti, jonka vuoksi en nähnyt sekuntikelloa (korkeusmittaria ei ollut). Kun olin muista riittävästi erossa, avasin varjoni – ilmeisesti melko korkealla. Onneksi oli tyyni keli, joten pääsin kentälle. Kenellekään en suosittelen nuhaisena ja räkätaudissa hypäämistä.

Unkarin jälkeen jatkettiin Frankfurtin kautta Belgiaan, jossa olivat seuraavat laskuvarjohyppykilpailut. Paikannimi oli Werl, joka oli Kanadalaisten sotilastukikohta. Siellä oli paljon ruokaa ja viina oli lähes ilmaista. Lajeina olivat henkilökohtainen ja joukkuetarkkuus. Lipi tuli toiseksi henkilökohtaisessa tarkkuudessa.

Kisan jälkeen pidettiin reippaat iltajuhlat. Kisan voittaneen saksalaistytön voittopokaaliin kaadettiin puolet shampanjaa ja puolet olutta. Malja laitettiin kiertämään, jolloin jokainen joi sen loppuun vuorollaan – sitten

taas tankattiin pokaali täyteen. Porukka lauloi koko ajan. Maljasta oli määrä juoda niin kauan, kuin laulu jatkui. Kaikki meni.

Hyvin juhlittuna mentiin nukkumaan johonkin huoneen nurkkaan. Makuupusseja tai muitakaan petivaatteita ei ollut. Nukkuminen tapahtui lattialla laskuvarjon hidastussukassa. Puudutuksen avulla uni maittoi hyvin. Aamulla olimme hyvässä kunnossa, mitä samaa ei voinut sanoa saksalaisista.

Belgian kisan jälkeen lähdimme Lipin kanssa eri teitä takaisin kotimaahan. Lipi onnistui pääsemään kotiin Finnairin kyydissä, koska oli siellä töissä. Oma paluumatkani oli hieman värikkäämpi ja pitempi. Onnistuin jotenkin pääsemään lentokoneella Dortmundin kautta Hampuriin – ei oikein muista miten. Hampurista liftasin urheiluauton kyydissä Travemüнден. Sieltä matkustin junalla Tanskan kautta Ruotsiin. Koska rahaa ei ollut, ostin lipun vain seuraavalle asemalle, mutta matkustin kuitenkin perille asti.

Kappellskäristä onnistuin saamaan lipun Viking-linelle. Joku kaveri Vaasasta (**Börje Lassfolk?**) omasi suhteet, joilla vapaalippu järjestyi. Koko reissu maksoi omaa rahaa 12 US. dollaria.

Miten hankit itsellesi valmentajan koulutusta, paitsi seuraamalla Ranskassa Sinua valmentaneita henkilöitä?

Aloitin varsinaisen valmentajaksi kouluttautumiseni vuonna 1968 Vierumäellä. Siellä oli A – valmentajakurssi. Olen ollut valmentajana ammunnessa, mäkihypyssä, pujottelussa ja yleisurheilussa. A- valmentajakursseja kävin useissa lajeissa. Lisäksi suoritin yleisurheilun B – valmentajakurssin. Vuonna 1976 oli Suomessa monipäiväinen urheilulääkärien symposium, johon oli kutsuttu ainoastaan kaksi valmentajaa, josta Antero Takala oli toinen. Siellä oli myös kaksi sairaanhoitajaa, jotka olivat kahden valmentajan lisäksi ainoita paikalle kutsuttuja ei-lääkäreitä.

Näiden taustojen perusteella aloin valmentaa urheilijoita eri lajeissa. Valmennustaustalta löytyy ammunnessa **Linda Thom** (olympiavoittaja), pujottelussa **Kalevi ”Häkä” Häkkinen**, Pan-American mestari ammunnessa **Patric Vamplaw** sekä useita Brittiläisen kansanyhteisön mestareita ammunnessa.

Hyppääjien valmennuksen aloitin SLK:ssa, jossa valmensin MM – joukkuetta kisaan valmistauduttaessa. Joukkueessa olivat mm. Eero ”Kustu” Ylinen, Jorma ”Lipi” Mali, Harri ”Kitu” Toivonen, Risto Valta ja **Kari ”Väiski” Puhakka**. Lipi oli näistä hyppääjistä MM – tasolla paras hyppääjä joko valmennukseni ansiosta tai siitä huolimatta. Risto Valta oli tästä joukosta paras pohjoismaisella tasolla.

Valmennus tapahtui keskustelemalla tekniikoista ja suositusten perusteista ja hyppääjät sitten kokeilivat ja sovelsivat oppeja käytäntöön. Tässä vaiheessa yritin tuoda esille rentouden merkitystä, koska se auttaa ympäristön havainnoinnissa.

Kun everstilutnantti **Olavi Jokela** aloitti virassaan LjK:n johtajana, hän ensimmäisenä virka-aamunaan soitti Anterolle ja pyysi häntä valmentamaan puolustusvoimien joukkuetta. Joukkueeseen kuuluivat mm. **Hannu Laitinen, Markku Paakkanen, Olavi Kilpinen, Kalle Savolahti, Jarmo Laamanen ja Matti Kokkonen**. Muutaman päivän valmennuksen jälkeen nämä huippukunnossa olevat sotilaat ihmettelivät, kuinka siviili voi saada heiltä paikat niin kipeiksi, josta johtuen jouduimme ottamaan joogavenytykset mukaan ohjelmaan.

Haastattelija EK:n muistikuvan mukaan juuri tähän joogaosuuteen sekä myös mielikuvaharjoitteluun suhtauduttiin suurella varauksella sekä tässä joukossa, että myös siviilihyppääjien parissa. Saatettiin puhua väheksyvästi nenää nyrpistäen ”Anteron joogaharjoituksista”. Vasta myöhemmin tuli yleisempään tietoon, että maailman huiput lähes kaikissa urheilulajeissa käyttivät juuri näitä menetelmiä. Antero oli siis pahanpäiväisesti ”nyrjähtänyt” ja aikaansa edellä hyppääjien joukossa.

Puolustusvoimien joukkue on ollut pinnalla näihin päiviin saakka. Tuloksena on ollut suunnaton määrä SM-mitaleita ja –mestaruuksia sekä muita mitaleja ja erinomaisia tuloksia sotilasurheilijoiden kansainvälisissä kilpailuissa.

Antero Kanadassa

Vähän perhehistoriaa: perheeni on tuossa oheisessa kuvassa. Vuonna 1978 menin naimisiin kuopiolaisen Merjan (synt.17.5.54) o.s. Koponen kanssa, muutimme Kanadaan, jossa jatkoin Suomen IBM:ssä aloittamani tietokoneiden korjausuraani 1992 syyskuuhun, jolloin jäin eläkkeelle, kun tarjottiin mielestäni hyvää "pakettia", No, ne rahat menivät tosiasiaassa verottajalle.

Meillä on kolme lasta: Jari, syntynyt 23.2.1981, Petri 9.4.1984 ja Krista 15.9.87. Jari ja Krista ovat nykyään töissä Englannin Lontoossa, Petri opiskelee Toronton yliopistossa lääkäriksi.

Olen ollut kohta 16 vuotta eläke-ukkona, Nykyään lisäsärvintä perheeseen tuo osallistumiseni Melaleuca The Wellness Company Inc. firman tuotteiden markkinointiin. Olemme käyttäneet noita myrkyttömiä valmisteita lokakuusta 1994 lähtien. Meillä on kenties edullisimmat joka päivä tarvittavat tuotteet joiden raaka-aineissa ja/tai valmistusvaiheissa ei käytetä mitään haitalliseksi tiedettyjä kemikaaleja, vaan tulokset (jotka ovat parempia, kuin kaupan hyllyltä voit saada) saavutetaan luonnontuotteista uutetuilla tiivisteillä. Meidän markkinointi palkkiomme ovat olleet hyviä ja tulevat aina vaan paremmiksi, mikä on todellinen ihme älyttömässä johtohenkilöiden henkilökohtaisten korvausten tavoittelussa kaikissa muissa firmoissa.

Osallistun useamman suomalaisseuran, ampumaseuran ja asekeräilijöiden johtokuntiin. Organisoin ja pyörityn Ontarion pistoolimestaruuskilpailut ja myös muutaman pikkukisan. Käyn Gun-Show'issa (asekeräilijöiden ase-esittely- sekä osto- ja myyntitilaisuus), joissa tapaan samanlaisesti ajattelevia kavereita. Joskus saatan myydä joutilaan pyssyn tai jopa useampiakin – joskus taas ostan. Varsin usein autan kavereitani markkinoidaan noita ampumajuttuja (pyssyt, paukut, ruudit, kiikarit, tähtäimet, jne.). Ase-oikeuksien puolustaminen ts. taistelu ns. "hiipivää hölmöyttä" vastaan on ikuista, jollemme luovuta oikeuksiamme "Jamaikan Gangstereille" jotka tekevät vuosittain 80% Toronton henkirikoksista.

Kerron vähän noista ampumaharrastukseeni liittyvistä kuvista:

Tuo mitalikuva on otettu Kanadan Mestaruuskilpailujen jälkeen. Kaulassani on veteraanisarjan yksilömitaleja ja yleisen sarjan joukkuemitaleja, Ontarion joukkueessa. Joskus on tullut enemmänkin noita yleisen sarjan "mitskuja", olinhan 1981 - 2001 Ontarion pistoolijoukkueen päävalmentaja ja vakioedustaja kaikissa kilpailuissa Ontarion alueella, New Yorkin valtion mestaruuskilpailuissa ja USA talvimestaruuksissa Tampassa. Lisäksi oli joitakin Quebecin kisoja ja tietysti kaikki Kanadan mestaruuskisat, joissa olin mukana vaihtelevalla menestyksellä. Eniten ottaa päähän tapaus, jolloin vuotta ennen ammunnan MM - kisoja Suomessa (Lahdessa) en tehnyt protestia Olympia ammunnan viimeisen taulun tulkkauksesta, jonka vuoksi menetin 0,1mm takia (osuma tulkittiin liian pitkäksi, eli myöhästyneeksi, miinus 9 pistettä) varman paikan Kanadan maajoukkueessa vuotta myöhemmin Lahdessa.

Tämä pyssykuva (Sakon Triace pistooli) on siksi mielenkiintoinen, että tuossa aluekisassa meni moni asia putkeen, jolloin ammuin isopistoolin kuvio-osassa (289p) paremman tuloksen kuin Suomen edustajat samanaikaisesti MM - kisassa. Valitettavasti emme huomanneet panna taustaksi ampumaani kuviotaulua (aina tulee tehtyä noita historiallisesti tyhmiä hosumisia), vaikka voitinkin yleisen sarjan.

Ja ettei teiltä unohtuisi miltä lumi näyttää, tämä kuva on kotikadultani. Torontossahan satoi 2008 ja 2009 kaiken kaikkiaan yli 2 m lunta Joului-, Tammi- ja Helmikuun aikana, kaikkien aikojen ennätys. Eräänäkin lau-

antaina puhdistin ajotien neljä kertaa kolalla (n. 12 - 15cm kerralla). Mutta parasta oli se, että meidän sivukatuakin oli aina varmasti puhdas ja jalkakäytävä aukaistu, jopa useampaakin kertaan 16 tunnin kuluttua lumimyräkän loppumisesta. Torontossa on katuja n. 5500km ja jalkakäytäviä n. 7500km, ts. tuo lumenpoistokoneisto oli todella kovilla talvilla 2008 ja 2009.

Yhteystietoni ovat:

Antero Takkala
45 Adamede Cres.
Toronto,
Ontario M2H 1B6
Canada

Sähköposti: Antero@Takkala.net

Puh. (molemmat kotinumeroita): +1- 416-222-7748 ja +1- 416-223-7537

LIITE

Kooste Anteron Takkalaa koskevista historiamerkinnöistä

4.2.1962 Järjestynyt urheiluhyppytoiminta alkaa Suomessa

Ensimmäinen urheiluhyppy SLK:ssa tapahtui lentonäytöksessä Lohjanjärven Haikarinniemessä. Näytöksen kahdesta hypystä ensimmäisen suoritti SLK:n puheenjohtaja ekonomi **Kavo Laurila** (IA-hyppy) ja toisen laskuvarjojääkäri kersantti **Altti Heiskanen** (PL-hyppy).

Hyppyjä ensimmäisenä hyppytoimintavuonna kertyi SLK:ssa Helsingissä 22. Ensikertalaisia hyppääjiä olivat mm. **Pekka Vainio**, **Onni Kuusisto** ja **Antero Takkala**. "Veteraanit" **Pentti Mäkelä** ja **Kavo Laurila** kävivät Ranskan Biscarossessa kurssilla, Kavo toukokuussa, Pentti heinäkuussa. Tuuliraja oli tähän aikaan 4 m/s, hypyt maksoivat 1000 - 2000 mk/kpl (vanhaa rahaa).

Alkuvaiheessa kerholla oli kalustona kaksi omaa laskuvarjoa: Pioneer "ylijäämä" ja Pioneer PT-10.

Kerhon ja tietenkin koko maan ainoana ja ensimmäisenä hyppymestarina oli **Kavo (Yrjö Kalervo) Laurila**.

Pakkolaukaisuhihnan kiinnikkeitä ei koneissa ollut, vaan hihna kiinnitettiin usein ohjaajan istuimen jalkaan tai siipitukeen.

24.11.1963 Laskuvarjohyppykilpailut Malmin kentällä

Kymmenen osanottajaa, yksi hyppy pakkolaukaisulla (600 m) tai itselaukaisulla (700 m). Voittaja **Antero Takkala** (5 m), 2. **Kavo Laurila** 18 m, 3. **Eero Ylinen** 32 m, 4. **Jussi Kiuas** 3,5 m, 5. **Leila Hyytiäinen** 40 m.

4.2.1964 LuKT:n ensimmäinen kokous

SIL perusti vuoden 1964 alussa muiden harrasteilmailun lajien organisaatiota vastaten laskuvarjourheilun keskustoimikunnan (LuKT), jonka tehtävänä oli toimia liiton asiantuntijaelimenä laskuvarjourheilua koskevis- sa asioissa. Keskustoimikunta koostui liiton nimeämistä kokeneista harrastajista. Toimikunnan sihteerinä toimi liiton ammattivirkailija.

Vuoden 1964 LuKT koostui seuraavista henkilöistä: puheenjohtaja **Kavo Laurila** (SLK), jäsenet **Pentti Mäkelä** (ULK), **Rauno Nuorivuori** (ULK), **Antero Takkala** (SLK), **Pekka Vainio** (SLK), **Risto Niinikoski** (?), **Kaj Hagelberg** (LJK),

LuKT:n ensimmäisessä kokouksessa 4.2.1964 käsiteltiin mm. laskuvarjohyppyä koskevia ilmailumääräyksiä; päätettiin mm. esittää, että hyppykoulutusta voisi antaa 16 vuotta täyttäneelle, mutta lupa itsenäisiin hyppyihin vasta 17-vuotiaana. Samoin päätettiin esittää, että pakkolaukaisuhyppyjä saisi suorittaa purjelentäjän lupakirjatasoisen lääkärintarkastuksen perusteella, itselaukaisuhyppyihin vaadittaisiin psykon todistus. Esitettiin myös tarkennettavaksi, että PL-hypyillä alin hyppykorkeus on 600 m, itselaukaisuhypyillä varjon on oltava täysin auki 600 m:n korkeudessa. Kokouksessa päätettiin antaa lentonäytöshyppy LuKT:n puolueettomaan valvontaan.

27.-30.5.1965 Ensimmäiset laskuvarjo-SM-kilpailut, Malmi

Lajeina henkilökohtainen ja joukkuetarkkuus. Yhteensä 75 kilpailuhyppyä. Henkilökohtaisen lajin voitti **Antero Takkala** (SLK), tulos 1,67 m (kahden parhaan hypyn keskiarvo; kolmas hyppy olisi ollut 65,06 m, mutta sitä ei laskettu). Joukkueestaruus SLK (**Valta, Lepistö, Laine**), tulos 12,06 ja 4,09 = 4,09 m

.1.1966 Ensimmäiset PC-tyyppiset laskuvarjot Suomeen

Antero Takkala (SLK) hyppäsi ensimmäisenä suomalaisena (omistamallaan) Para-Commanderilla (PC:llä).

24.7.-6.8.1966 MM-kilpailut Leipzigissa, Itä-Saksassa

Kilpailuissa osanottajia 18 maasta, 76 miestä ja 36 naista. Suomi osallistui ensimmäisen kerran MM-kilpailuihin. Joukkueenjohtaja oli **Erik Savolainen**, kilpailijat **Jorma "Lipi" Mali**, **Antero Takkala**, **Harri "Kitu" Toivonen**, **Risto Valta**, ja **Eero "Kustu" Ylinen**, kaikki SLK:sta. Ensimmäisissä kisoissa menestys oli odotetusti melko vaatimaton. H-koht. tarkkuudessa Takkala oli 18., Mali 43., Ylinen 49., Valta 50., Mali 64. Ja Toivonen 66. Taitohypyissä Takkala paras suomalainen (34. Valta toiseksi paras (50.), muilla ei mennyt aivan yhtä hyvin.

Kilpailusta jutun Ilmailuun laatinut Mali pohdiskeli, miksi suomalaisten tulokset olivat kautta linjan huonommat, kuin kotimaan kisoissa ja harjoituksissa. Samaa ilmiötä ihmeteltiin vielä yli 30 vuotta myöhemminkin ...

20.-21.8.1966 SM-kilpailut, Utti

Kisojen piti olla toukokuun lopulla, mutta tiikusateisesta säästä johtuen kilpailut jouduttiin siirtämään elokuulle. Kilpailussa *"pyrittiin noudattamaan MM-sääntöjä pääpiirtein"*. Taitohyppyä ei vielä kuitenkaan ollut lajina. Lajit henkilökohtainen ja ryhmätarkkuus, (1000 metristä). Henkilökohtaisessa **Takkala** uudisti edellisvuoden mestaruutensa tuloksellaan 5,45 m (neljä kierrosta, kolmen parhaan hypyn yhteistulos). Toiseksi tuli **H. Toivonen**, kolmanneksi **J. Mali**. Ryhmätarkkuuden voitti SLK I (**Mali, Takkala, Valta, Ylinen**), toiseksi tuli SLK II (**Lepistö, Puhakka, Toivonen, Vaahtera**), kolmanneksi ULK (**Tuomo Aaltonen, Keijo Koskinen, Markku Laksio, Pentti Mäkelä**).

Syyskuu 1966 Kilpailumatkalla Unkarissa ja Länsi-Saksassa

MM-kilpailuissa solmittujen suhteiden avulla saatiin Suomeen kutsu osallistua Unkarin mestaruuskilpailuihin. Suomesta löytyi kaksi taitavaa hyppääjää, joilla oli mahdollisuus lähteä: **Jorma Mali** ja **Antero Takkala**. Kisa pidettiin Békéscsaban kaupungissa, Budapestista 250 km itään. Menestystä ei kilpailun ulkopuolella hypänneillä suomalaisilla ollut, mutta tärkeää tietoa ilmeisesti saatiin runsaasti. Paluumatkalla duo vieraili vielä Länsi-Saksan puolella Dortmundin lähellä pidetyissä kansainvälisessä kilpailussa, johon myös otettiin osaa.

.1.1967 LuKT:n kokoonpano 1967

Puheenjohtaja: ekonomi **Kavo Laurila**, Tapiola

Jäsenet: majuri **Kaj Hagelberg**, Utti, ylil **Heikki Siiröpää**, Utti, kers **Tuomo Aaltonen**, Utti, tarkastaja **Per-Olof Lindell**, Tampere, opisk. **Harri Toivonen**, Tampere, herra **Pekka Kuhmonen**, Kuopio, hum. Kand. **Kalevi Korhonen**, Puuppola, opisk. **Jorma Mali**, Helsinki, tekn. **Antero Takkala**, Helsinki.

19.-21.5.1967 Laskuvarjo-SM Utissa

Mestarit: Taitohyppy **Risto Valta**/SLK (475), henkilökohtainen tarkkuus **Antero Takkala** (395), joukkuetarkkuus SLK I **Jorma Mali**, **Antero Takkala**, **Risto Valta**; yhteistulos 2 166, yleismestaruus **Antero Takkala** (SLK)

Joulukuu 1967 Henkilökohtaisia hyppymääriä

Nimimerkki "Kuha" kertoi Ilmailun jutussa Laskuvarjojääkärikoulusta. Siinä yhteydessä kirjoittaja pohdiskeli, kenellä Suomessa oli siihen aikaan eniten hyppyjä. Hänen mukaansa **Antero Takkalalla** olisi eniten hyppyjä (yli 620), häntä lähinnä arveltiin olevan LjK:n **Tuomo "Tomi" Aaltonen**, jolla oli 288 sotilas- ja vajaa 400 siviilihyppyä; kokonaismäärä lähellä kuutta sataa. Sotilashyppyjä oli tällöin eniten LjK:n johtajalla, hiljakkoin everstiluutnantiksi ylennetyllä **Kaj Hagelbergilla** (419).

.5.1968 Ensimmäiset siviili-yöhypyt Suomessa

Hyppääjinä 10 SLK:n jäsentä, hypyt Malmilla. Hyppääjinä **Veijo Haatanen**, **Pekka Holmberg**, **Onni Kuusisto**, **Jorma Mali**, **Ralf "Affe" Norra**, **Kari Puhakka**, **Mauri Purkunen**, **Antero Takkala**, **Kari Vaahtera** ja **Eero "Kustu" Ylinen**

21.4.1968 Varkauden Lentokerhon laskuvarjoaosto perustettiin

*"Kokoonkutsujana toimi vast'ikään Porin kerhosta paikkakunnalle saapunut **Raimo Packalén** ja muina perustajajäseninä olivat mukana **Lauri Auvinen**, **Heikki Jusel** ja **Juhani Kosunen**. Kaikki neljä perustajaa olivat aikoinaan käyneet Laskuvarjojääkärikoulun..."*

Toiminta tapahtui pääosin Joroisten kentällä, mutta Kuopiossakin käytiin lisäoppia saamassa. Sieltä kerho sai myös sekä kouluttaja- (hyppymestari **Reijo Korpinen**) että kalustoapuja. Myöhemmin toiminta pääsi kunnolla käyntiin, kun maestro **Antero Takkala** muutti paikkakunnalle pari vuotta myöhemmin.

12.-14.7.1968 Neljännet SM-kilpailut, Nummela

Kilpailijoita oli "lähes 25". Mukana oli kilpailujen ulkopuolella Ruotsin saman vuoden PM-joukkue. Taitohypyn, henkilökohtaisen tarkkuuden ja yleismestaruuden voitti **Risto Valta**/SLK, joukkuetarkkuuden voitti **SLK (Mali, Valta, Takkala, Ylinen)**.

9.-25.8.1968 Yhdeksännet MM-kilpailut, Graz, Itävalta

Mukana oli 26 maata, 129 mies- ja 53 naiskilpailijaa. Nämä olivat Suomen toiset MM-kisat. Suomen joukkueessa olivat joukkueenjohtajana **Kavo Laurila**, kilpailijoina **Risto Valta**, **Harri Toivonen**, **Eero Ylinen**, **Jorma Mali** ja **Antero Takkala**. Henkilökohtaisessa tarkkuudessa Suomi oli maana kuudes, sama oli sijoitus

myös joukkuetarkkuudessa. Taitohypyssä paras suomalainen oli **Toivonen** (ajat 10,6, 11,4, 12,2). Yleismestaruudessa parhaat suomalaiset olivat **Valta** (62.) ja **Ylinen** (63.). Henkilökohtaisessa tarkkuudessa **Mali** oli erinomaisen neljän hypyn yhteistuloksensa (49 cm) ansiosta 6.

Länsimaiden yleisin tarkkuusvarjo oli PC, lisäksi oli jonkin verran ranskalaisia EFA Olympic'eja. Idässä suositettiin tsekkiläistä PTCH-7:ää ja neuvostoliittolaista UT-2:aa.

Kilpailuissa tehtiin kaikkiaan 117 nolla-nollaa.

21.-22.3.1970 Tarkkuushyppykilpailut Rissalassa

Lajeina henkilökohtainen ja joukkuetarkkuus. Henkilökohtaisen kilpailun voitti **Antero Takkala** Varkaudesta (40), toisena **Jorma Korhonen** LjK:sta, kolmantena **Harri Toivonen** Tampereelta. Joukkuekilpailun voitti SLK II (**Antero Takkala, Onni Kuusisto, Seppo Kokkonen**, 1215), toisena SLK I (**Risto Valta, Jorma Mali, Eero "Kustu" Ylinen**, 1254), kolmantena LjK **Tuomo Aaltonen, Markku Paakkanen, Jorma Reini**, 1291). Kilpailuun osallistui 19 joukkuetta.

16.-20.7.1970 SM-kilpailut Härmälän lentokentällä Tampereella

Kilpailijoita oli 60, lajeina henkilökohtainen ja joukkuetarkkuus sekä taitohyppy. Mestarit:

Henkilökohtainen tarkkuus: **Antero Takkala** (SLK) 0,66 m

Taitohyppy: **Risto Valta** (SLK) 3380

Yleismestaruus: **Antero Takkala** 6904

Joukkuetarkkuus: SLK II (**Antero Takkala, Seppo Kokkonen, Timo Nieminen, Ralf Norra**) 9454.

8.-20.9.1970 Kymmenen Laskuvarjo-MM, Bled, Jugoslavia

Joukkueenjohtajana oli **Kaj Hagelberg** Laskuvarjojääkärikoulusta, kilpailijoina **Antero Takkala** (SLK), **Eero Ylinen** (SLK), **Anja Rasi** (SLK), **Kari Puhakka** (SLK), **Risto Valta** (SLK) ja **Harri Toivonen** (TamLK).

Suomalaisista parhaita olivat: Taitohyppy: 37. Risto Valta, Naiset: 50. Anja Rasi

H.koht. tarkkuus: 53. Antero Takkala, Naiset: 25. Anja Rasi

Yleismestaruus: 67. Antero Takkala, Naiset: 40. Anja Rasi. Joukkuetarkkuus: 20. Suomi.

Epävirallisessa näytöshyppykilpailussa Suomi oli neljäs. Osanottajia oli 28 maasta, yhteensä 179 kilpailijaa

29.-30.5.1971 Tarkkuushyppykisat Malmilla

Henkilökohtaisen voitti **Risto Valta** (SLK), 2,37, joukkuetarkkuuden Blue Frogs (**Antero Takkala, Pekka Takala, Jukka Hirvonen, Timo Rautiainen**), naisten henkilökohtaisen **Anja Rasi** (SLK) 5,78 ja yleiskilpailun **Risto Valta** 6,16

15.-18.7. 1971 Laskuvarjo-SM-kilpailut Porissa

Tarkkuushyppymestari **Tapani "Bablo" Heino** (IIK), taitohyppymestari **Risto Valta** (SLK) 30,8 s., yleismestari: **Risto Valta** (SLK), 4,2 ja joukkuemestari SLK I (**Risto Valta, Riitta Rodolfi, Jorma Mali, Ralf Norra**).

Henkilökohtaisessa tarkkuudessa Varkauden Laskuvarjokerhon **Antero Takkala** olisi tuloksensa perusteella voittanut kilpailun, mutta sai yhdeltä hypyltä sakkooa 5,00 m ylitettyään suurimman sallitun vapaapudotuksen (max. 10 s). Takkalan protestia - perusteena turbulenssi - ei hyväksytty.

31.7.-5.8.1971 PM-kilpailut Karlsborgissa, Ruotsissa

Joukkueessa olivat kansainvälinen tuomari **Eero Ylinen** (SLK), joukkueenjohtaja **Seppo Laitakari** (SLK) ja kilpailijat **Lauri Karhu** (IIK), **Tapani Heino** (IIK), **Antero "André" Takkala** (VLK), **Seppo Piltti** (LLK), **Risto Valta** (SLK) ja **Seppo Kokkonen** (SLK?). Joukkueessa oli osan aikaa mukana myös 'valmentaja' **Ralf Norra** (SLK). Tuloksia: taitohyppy: 1. **A. Takkala** (29,2), 2. **R. Valta** (30,1); yleismestaruus: 2. **R. Valta** (5,777); henkilökohtainen tarkkuus 4. **R. Valta** ja joukkuetarkkuus: 4. Suomi

15.-17.6.1972 Laskuvarjo-SM, Utti

Kilpailussa ~70 hyppääjää. Mestarit: henkilökohtainen tarkkuus: **Antero Takkala** (VLK) 2,37 m; taitohyppy: **Antero Takkala** 29,0 s.; yleismestaruus: **Antero Takkala** 2 pistettä; joukkuetarkkuus: LJK (**Tarmo Kauppila**, **Olavi "Enska" Kilpinen**, **Hannu Laitinen**, **Tatu Soini**).

Kesä 1972 PM-kilpailut, Jarlsberg, Norja

Parhaat suomalaissijoitukset: henkilökohtainen tarkkuus: 3. **Harri Toivonen** (29 v, 912 hyppyä), 1,09 m; taitohyppy: 5. **Antero Takkala** (34/1186), 31,9 s.; yleismestaruus: 3. **Antero Takkala**, 33,31 pistettä; joukkuetarkkuus: 3. Suomi, 12,26 m. Joukkueessa olivat edellä mainittujen lisäksi kilpailijat **Tatu Soini** (24/337), **Seppo Piltti** (25/482) ja **Olavi Kilpinen** (21/295), joukkueenjohtajana **"Affe" Norra** ja tuomarina **Erkki "Eetu" Hakanen** Tampereelta.

Elokuu 1972, 11. MM-kilpailut, Tahlequah, Oklahoma, USA

Suomen joukkueessa olivat kilpailijoina **Seppo Piltti**, **Antero Takkala**, **Lauri Karhu**, **Tatu Soini** ja **Olavi Kilpinen**. Joukkueenjohtaja (??) oli LuKT:n puheenjohtaja **Jorma Mali**. Joukkueen menestys jäi aikaisempaan nähden vaatimattomaksi, vaikka Seppo Piltti paransi omia ennätystyksiään kisan aikana. Parhaaksi tulokseksi jäi **Takkalan** 49. sija taitohypyissä (9,84)

14.-20.7.1973 Laskuvarjourheilun SM Oulussa; "Omituiset Olympialaiset"

OLK:n kisaesitteen mukaan kymmenennet SM-kilpailut, ensimmäiset SM:t etelä-Suomen ulkopuolella, myös ensimmäiset seitsemänpäiväiset kilpailut. Kilpailun johtajana oli yli **Heikki Palo** (OLK:n puheenjohtaja), yli-tuomari **Rickard Henrysson** Ruotsista.

Lajit: henkilökohtainen tarkkuus (700 m, max vapaa 3 s) 10 cm:n pläkälle (max tulos 10 m), kolmen hypyn jälkeen 60 parasta hyppäsi vielä kolme hyppyä, jonka jälkeen 30 parasta hyppäsi vielä 4 kierrosta. Mestari: **Antero Takkala** (KIY) 483.

Taitohyppy 2000 metrillä (minimi 1800 m) max 30 s (25 s) vapaapudotus, kolme kierrosta, jonka jälkeen kahden kierroksen finaali. Mestari: **Harri Toivonen** (TamLK) 509

Joukkuetarkkuushyppy 1000 m:n korkeudesta, max vapaapudotus 10 s (ylityksestä sakkoa 200 cm), viisi hyppykierrosta. Mestari: Lahden Laskuvarjokerho ry (**Risto Koivisto**, **Matti Voutilainen**, **Koponen**, **Pekka Tuominen**)

Yleismestaruus, joka laskettiin laskemalla yhteen henkilökohtaisen tarkkuuden pistemäärä ja puolet taitohypyn pistemäärästä; pienin luku voitti. Lähteistä ei käy ilmi kuka yleismestari oli, mutta sellaiseksi voi tulosluetelujen perusteella Antero Takkalan.

Ennakoilmoittautuneita 61 hyppääjää 12 kerhosta sekä LJK:sta.

Ilmailun jutun (kirjoittaja **Erkki Näätänen**, SLK) otsikon "Omituiset Olympialaiset" taustalla olivat erikoislaatuiset ja vaihtelevat tuuliolosuhteet, jossa kahdesta ajallisesti melko lähellä, samasta uloshyppypaikasta hypänneistä vain toisella saattoi olla todelliset mahdollisuudet päästä maalialueelle. "Omituisuutta" olivat myös päivittäisten kovien merituulien vuoksi yöllä hypätyt kierrokset. Valaistus ei ollut ongelma...

Tuuliolosuhteet ja niihin liittyvät tuomariston päätökset (kierroksia uusittiin tai aloitettiin alusta - jonkin mielestä kovimmilla "mussuttajilla" oli parhaat mahdollisuudet uusintoihin...) innoittivat osanottajat värikkääseen sanailuun, joka heijastui Ilmailun jutussa mm. seuraavasti: *"...Näiltä tiimoin lausutut kommentit olivat varsin suorasukaisia. Uusinnan syyksi olisi muka yhtä hyvin kelvannut kivi kengässä kuin cumulus taivaalla, tuulenpuuskasta tai cumulonimbuksesta puhumattakaan. Eräs ehdotus oli, että ripustetaan naru taivaalla (mihin kiinni?) ja hinataan hyppääjät sitä pitkin ylös ja odotetaan tyventä koko lääniin, ennenkuin päästetään irti ...."*

LuKT:n kokouksessakin (LuKT 8/73; 1.9.73) otettiin kantaa SM-kisoihin:

"...LuKT totesi tämän vuoden SM-kilpailujen ajan, paikan ja olosuhteiden vaatineen kilpailijoilta poikkeuksellisen suurta valppautta. Sääpalvelua pidettiin puutteellisena. Arvostelua saivat osakseen myös sosiaalisen puolen järjestelyt, lähinnä pesumahdollisuuksien puuttuminen kilpailupaikalta. Kielivaikeudet ruotsalaisen ylituomarin kanssa hankaluttivat tuomarityöskentelyä. Rakentavan arvostelutuokion päätteeksi todettiin kilpailujen menneen kokonaisuutena hyvin läpi ..."

Elokuu 1973 "Immolan tymä-PM"

Kisaviikolla satoi ja tuuli. Taito- ja tarkkuushyppyjen pohjoismaiset mestaruudet saatiin kuitenkin ratkottua. Tuloksia:

Henkilökohtainen tarkkuus: 1. **Nicky Gyllenkrok** (Ruotsi), 239, 3. **Antero Takkala**, 701

Tyylilyhyt: 1. **Tony Månson** (Ruotsi), 34,7, 5. **Harri Toivonen**, 40,9

Joukkuetarkkuus: 1. Ruotsi, 3. Suomi (**Antero Takkala**, **Timo "Tiksa" Rautiainen**, **Rauno Härkönen**, **Tatu Soini**) 1.251 (yht. Keskiarvo 3.126).

Suomen joukkueeseen kuuluivat edellä mainittujen lisäksi kilpailijoina **Seppo Kokkonen** ja **Esa Huusari**. Joukkueenjohtajana oli jalka paketoituna **Tapio "Cekkeri" Satamo** Oulusta, ylituomarina **Ralf "Affe" Norra**.

9.2.1974 LuKT:n kokous 1/74 Malmilla

Kokousta johti vuoden alussa puheenjohtajan tehtävän vastaanottanut **Timo Nieminen** (VaaLK), varapuheenjohtaja oli LjK:n **Heikki Siiröpää**., jäseniä **Ralf Norra** (SLK), **Eero Ylinen** (SLK), **Seppo Kokkonen** (TLK - Turun Lentokerho), **Rauno Härkönen** (IIK), **Harri Toivonen** (TamLK), **Antero Takkala** (KIY), **Tapio Satamo** (OLK), **Erkki "Eetu" Hakanen** (TamLK) ja **Pekka Karhumäki** (J-SYL - Jämsän Seudun Ilmailuyhdistys). Käsiteltävinä asioina mm.:

- *"... Luettiin LjK:n kirje, missä LjK on selvittänyt kantaansa siviilissä tapahtuviin laskuvarjohyppyihin ... LjK:n kanta todettiin olevan varsin myönteinen harrastuksellemme, mikä olkoon myös kannustuksena yhä mittavimpiin suorituksiin ..."*
- Utissa ULK:n ja SLK:n yhteinen leiri juhannusta edeltävällä viikolla...
- hypymestarikurssi 9.-16.6.
- PM-74 pidetään Oslolla 21.-27.7. Lajit muodostuvat 4- ja 8-miehen kuvioista. Joukkue päätettiin lähettää, mutta ennen päätöstä karsintaperusteista haluttiin vielä kuulla *"... myös aktiivihyppääjien painavia mielipiteitä..."*
- Unkarin MM:iin 25.7.-12.8. päätettiin lähettää joukkue...
- alkeiskoulutusohjelma edelleen työn alla...
- *"...Laskuvarjo-ohjaajan vakanssia SIL:ssa ei ole voitu sopivan hakijan puuttuessa täyttää ..."*
- Laskuvarjokerhojen todettiin laiminlyöneen jäsenmaksuvelvoitteensa SIL:lle. Varsinkin nyt kun keskusliitto esitti ratkaisevaa osaa hyppytoiminnan kiellon [energiakriisi] kumoamisessa, olisi kerhojen syytä ...
- muistutettiin kerhoja IH:n vaatimuksesta vaihtaa kaikki varjokirjat ennen hyppytoiminnan aloittamista tai viimeistään 1974-05-31 Ilmailuhallituksen ohjeen mukaisesti...

24.-25.8.1974 Härkäkisat Joroisissa

Kilpailussa oli rahapalkinnot, jotka kuitenkin jäivät vaatimattomiksi vähäisen osanottajamäärän vuoksi. Voittajat (ainoat, jotka saivat ruskeat kirjekuoret):

Yleismestaruus: **Reijo "Reko" Korpinen** (KIY) 0,51

Henk. Koht. Tar kkuus **Reijo Korpinen** 0,21

Joukkue Kuopion Ilmailuyhdistys (**Hannu Lahti, Reijo Korpinen, Antero Takkala**).

7.-8.9.1974 Rahakisat Kuopiossa

Rahapalkinnot neljälle parhaalle. Myös tässä kisassa summat jäivät pieniksi. Voittaja **Antero Takkala** 0,98.

Toukokuu 1976 Suomessa seitsemällä (kahdeksalla?) hyppääjällä vähintään tuhat hyppyä

Ilmailun (**Eero Kausalainen**) jutun mukaan ensimmäinen suomalainen tuhannen hypyn haamurajan saavuttanut oli LJK:n ylikersantti **Tuomo "Tomi" Aaltonen** (1969). Seuraava tuhannen hypyn mies oli siviili **Antero "André" Takkala** (KIY), jolla kirjoitushetkellä oli Suomessa eniten hyppyjä. Seuraavaksi rajan saavuttivat **Harri Toivonen** (TamLK) ja **Reijo "Reko" Korpinen** (KIY). Uusia veteraaneja olivat toukokuussa 1976 haamurajan ylittäneet **Tatu Soini** (LJK/ULK), **Rauno "Ranu" Härkönen** (IIK) ja **"Enska" Kilpinen** (LJK/ULK). Jutun kirjoitushetkellä oli jäänyt tarkistamatta ilmailuhuhu, jonka mukaan myös OLK:n **Tapio "Cekkeri" Sattamo** olisi, niinkään toukokuussa, saavuttanut tämän virstanpylvään.

Toukokuu 1976 Hyppymestari-seminaari Rissalassa

Jukka Nykäsen artikkelissa kerrottiin tilaisuudesta, jonka alustajina toimivat KIY:n laskuvarjoaoston puheenjohtaja **Antero Takkala**, Ilmailuhallituksen tarkastaja **Lars Bäckström** ja SIL:n **Eero Kausalainen**. Tilaisuuden keskeisimmät aiheet olivat LuKT:n koulutusohjelmien esittely, tarkastushyppymestari toiminnan esittely, ilmailumääräykset, yleinen hyppyturvallisuus ja Suomessa sattuneet kuolemaan johtaneet laskuvarjo-onnettomuudet.

Tarkastushyppymestarit tulevat suunnitelmien mukaan olemaan LuKT:n hyväksymiä päteviä ja kouliintuneita hyppymestareita, joille hyppymestarioppilaat suorittavat oman HM -koulutuksensa päätteeksi oppilaspudotus- ja koulutusnäytteitä, ym.

Tilaisuudessa myös suositeltiin hyppylentäjiä käyttämään laskuvarjoa - edelleen ajankohtainen suositus vuonna 2001 - ja asentamaan suojakaaria ym. estämään hyppääjien "sekoaminen" ohjaajan "työpöytään" (esim. laipat, seosvipu, jne.).

29.-30.1.1977 Ensimmäiset Nordic ja alppi- Para-Ski SM-kilpailut, Vuokatti

Pohjoismainen laji: 1.**Hannu Ilves** (IIK) 10 pistettä, alppilaji: 1. **Antero Takkala**

5.2.1977 LuKT 1/77, Malmin lentoasema

LuKT:n kokoonpano vuonna 1977 oli seuraava: pj. **Timo Nieminen**, Vaasa, vpj. **Hannu Laitinen**, Utti, jäsenet **Lars Bäckström**, Helsinki, **Risto Koivisto**, Lahti, **Ralf Norra**, Helsinki, **Lauri Oksanen**, Helsinki, **Risto Salonen**, Kuopio, **Harri Toivonen**, Tampere ja sihteeri **Eero Kausalainen**, Helsinki.

Käsiteltäviä asioita olivat mm.:

- Päätettiin pitää ensimmäinen tuomariseminaari, vetäjinä **Nieminen, Norra**
- Päätettiin joukkueiden valintaperusteista: RW-MM jätettiin vielä auki CIP:n tulevien päätösten jälkeen ratkaistavaksi, taito/tarkkuus
- Hyväksyttiin **Antero Takkalan** SE kesän 1976 SM-kisoista: 5 x 0,00 + 0,43 m

23.-30.7.1977 Taito- ja tarkkuus-PM, Östersund, Ruotsi

ILMAILUn jutun otsikko *"Kisat uimarantasäännöin"* kertoo pähkinänkuoressa osanottajien mielikuvan kisajärjestelyistä.

Suomea edustivat kilpailijoina **Rauno Härkönen, Markku Jääskeläinen, Tatu Soini, Antero Takkala, Matti Heino, Hannu Laitinen** ja **Pekka Tuominen**. Joukkueenjohtajana oli **Ralf Norra** ja tuomarina **Timo Nieminen**.

Joukkueen valinnan yhteydessä käytiin keskustelua SM-kisoissa uuden SE:n hypänneen Tapio Satamon kohtalosta. Kovasta kilpailukunnostaan huolimatta hän pääsi ainoastaan varasijoille, koska yksi epäonnistunut hyppy oli laskenut hänen sijoitustaan. Tilanne voisi myös tulevaisuudessa toistua aina, kun valinta tapahtuu vain yhden kilpailun perusteella, kuten nyt tapahtui.

Parhaita suomalaistuloksia: henkilökohtainen tarkkuus(8 kierrosta): 2. **Markku Jääskeläinen** 0,42 m; taitohyppy (4 kierrosta): 1. **Markku Jääskeläinen** 33,58 s; yleismestaruus: 1. **Markku Jääskeläinen** 4,251 pistettä; joukkuetarkkuus (5 kierrosta): 3. **Suomi** 6,38 m (**Härkönen, Soini, Takkala, Tuominen**) ja maiden välinen paremmuus: 1. **Suomi** 23,71 pistettä.

10.-12.3.1978 Nordic Para-Ski PM, Vuokatti

Suomi, tarkemmin sanottuna Kainuun Laskuvarjokerho, toimi isäntänä ensimmäisen kerran virallisena pohjoismaisen Para-Skin PM-kisoissa Vuokatissa. Kilpailua oli järjestetty epävirallisena jo aiemmin. Lajeina olivat tarkkuushyppy ja 10 kilometrin murtomaahiihto.

Samassa yhteydessä pidettiin 'alppi-Para-Skin' SM-kilpailu.

PM-kilpailuissa suomi voitti kaiken mahdollisen: henkilökohtaisen ja joukkuekilpailun sekä maiden välisen paremmuuden. Lajien mestarit:

- *Kokonaiskilpailu:* **Hannu Ilves**, 10 pistettä
- *Joukkuekilpailu:* Suomi, 5 pistettä **Hannu Ilves, Rauno Härkönen, Matti Heino**)
- *Maiden välinen paremmuus:* Suomi, 92 pistettä
- *Para-Ski SM yleismestaruus:* **Antero Takkala** (KIY) 8 pistettä.

Muuten hyvin sujuneen kilpailun aikana tuomariston kainalot ehtivät kuitenkin kostua pahemman kerran, kun hiihtokilpailun järjestelyihin tottumattomat laskuvarjotuomarit sekoilivat tulosten kanssa: eivät tahtoneet millään täsmätä kilpailijoiden määrän kanssa. Lähellä oli, ettei jouduttu hakemaan kilpailijoita saunasta uudelleen ladulle... Ongelma lopulta ratkesi luonnollista tietä ja kaikille saatiin se oikea tulos.

Muitakin tuomariperäisiä ongelmia oli: joukkuetulosten julkaisun jälkeen kilpailijat kävivät ystävällisesti kertomassa tuomareille, että joukkuetulokset oli laskettu *"... totaalisesti (... ei tohdi kirjoittaa). ..."* Kilpailijoiden ystävällisesti avustettua saatiin sitten lopulta myös oikeat joukkuetulokset